

NISSUMGAARD APS
Lille Thorupvej 7
8860 Ulstrup

Revurdering af miljøgodkendelse på Nissumgårdsvej 10, 8660 Skanderborg

Skanderborg Kommune har d. 13. december 2006 godkendt en udvidelse af produktionen på Nissumgårdsvej 10, 8660 Skanderborg. Der er nu forløbet mere end 8 år, og godkendelsen tages op til revurdering.

Revurderingens hovedformål er at sikre, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelsen af den bedst anvendelige teknologi (BAT). Kommunen skal desuden vurdere om kravet til total-deposition er opfyldt for kategori 1 og kategori 2 natur.

Skanderborg Kommune sendte besked til ejer første gang 2. februar 2014. D. 6. marts 2015 modtog Skanderborg Kommune en ansøgning om udvidelse af produktionen. Denne ansøgning bortfaldt i foråret 2016. D. 17. november 2016 har kommunen oplyst, at revurderingen skal genoptages og der skal indsendes dokumentation for at BAT overholdes. D. 9. maj 2017 gentager Skanderborg Kommune anmodningen om, at indsende materiale, som kan danne grundlag for revurderingen. Skanderborg Kommune modtog den ønskede dokumentation d. 19. juni 2017.

I august 2017 blev ejendommen solgt, inden revurderingen blev færdig. Skanderborg har derfor henvendt sig til den nye ejer, og oplyst om kravet om revurdering, og bedet om yderligere oplysninger.

Efter flere rykker fik Skanderborg opdateret materiale d. 12. februar 2018. Efter dialog med den nye ejers konsulent, er beregningerne opdateret endnu engang. Dette materiale modtog Skanderborg Kommune d. 14. maj 2018.

Påbud (ændring af vilkår om fodring) og Afgørelse

Dato

11. juni 2018

Sagsnr.: 09.02.00-K08-84814-14

Din reference

Irene Paulsen

Tlf.: 87947739

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Teknik og Miljø
Miljøbeskyttelse
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg

www.skanderborg.dk

Skanderborg Kommune træffer hermed afgørelse om, at kommunen finder anledning til at skærpe vilkårene vedr. råprotein og fosfor i foder i den eksisterende godkendelse, som erstatning for bortfald af vilkår om biologisk luftrensning. Dette er efter ønske fra den driftsansvarlige.

Den samlede ammoniakfordampning er uændret. Dermed er depositionen i den omkringliggende natur også uændret. BAT-kravet og total-depositions-kravet i Natura2000 og nærmeste kategori 2 natur overholdes fortsat.

De øvrige vurderinger og deraf følgende vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse vil fortsat være gældende uden ændringer. Alle gældende vilkår fra den eksisterende miljøgodkendelse er med i oversigten over vilkår i denne revurdering (bilag 1).

Dog bortfalder vilkår knyttet direkte til arealerne pr. 31. juli 2017, jf. lov nr. 204 af 28. februar 2017.

Varsel om påbud:

Vilkår vedr. indhold af råprotein og fosfor skærpes, som erstatning for bortfald af biologisk luftrensning, således BAT i forhold til kvælstof emission og fosfor fortsat er overholdt. De nye vilkår, som er gældende fremover, og eksisterende kan ses under Vilkår, nr. 12 vilkåret om Emissioner (se bilag 1).

Udvikling i fodring siden godkendelsen blev givet, har gjort, at ved at skærpe kravene til indhold af råprotein i foderet, så overflødiggøres effekten af den biologiske luftrenser i stald 2. Derfor bortfalder dette vilkår.

Afgørelsen træffes efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 43a og 41.

Der gøres opmærksom på, at husdyrbruget til enhver tid skal overholde gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne revurdering og gældende miljøgodkendelser. F.eks. skal den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse overholdes.

Høring

Revurderingen blev indledt med annoncering på Skanderborg Kommunes hjemmeside d. 10. december 2014, med 14 dages frist til at komme med bemærkninger.

I høringsperioden modtog Skanderborg Kommune ingen henvendelse, med ønske om at se udkast til afgørelsen.

Skanderborg Kommune har sendt udkast til afgørelsen i høring hos ejer, konsulent 15. maj 2018. Denne høring fungere også som varsel af påbud om ændring af vilkår om fodring.

Forvaltningslovens § 19 siger, at naboer skal høres, hvis kommunens vurdering ”er til ugunst” for dem. Revurderingens resultat er bibeholdelse eller skærpelse af kravene, men da et af vilkåret om biologisk luftrensning udskiftes med foderkorrektioner, med samme effekt på ammoniak fordampningen, vurderer Skanderborg Kommune, at udkast til afgørelsen sendes i to ugers høring hos de tre nærmeste naboer. Herefter offentliggør Skanderborg Kommune den endelig afgørelse, med klagemuligheden inden for fire uger.

Skanderborg kommune modtog ingen henvendelser i nabohearingsperioden.

Klagevejledning

Enhver med retlig interesse i afgørelsen, kan klage til Miljø- og fødevareklagenævnet inden 4 uger fra annoncerings dato d. 13. juni 2018. Klagefristerne udløber 12. juli 2018.

Klageberettiget er ovennævnte samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, som nævnt i husdyrgodkendelseslovens §§ 85, 86 og 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. Natur- og Miljøklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Miljø- og fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Med venlig hilsen

Irene Paulsen
Miljømedarbejder

Kopi af den endelige afgørelse sendes til:

Styrelsen for patientsikkerhed
Det Økologiske Råd
Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe
Danmarks Sportsfiskerforbund
Ferskvandsfiskeriforeningen
Danmarks Fiskeriforening
Forbrugerrådet
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Konsulent Tina Madsen

stps@stps.dk
husdyr@ecocouncil.dk
dnskanderborg-sager@dn.dk
natur@dof.dk
skanderborg@dof.dk
post@sportsfiskeren.dk
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
mail@dkfisk.dk
fbr@fbr.dk
ae@ae.dk
tim@agrinord.dk

Baggrund for afgørelsen

I forbindelse med revurderingen skal Skanderborg Kommune vurdere om BAT fortsat er overholdt og om beskyttet natur på udpegningsgrundlaget for Natura2000 bliver påvirket af produktionen.

BAT

Ved revurderingen stilles der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknologi for at reducere miljøbelastningen og for at optimere ressourceudnyttelsen. For at en teknologi regnes som BAT skal den, ud over at sikre en lav miljøbelastning, være tilgængelig for ansøgeren. Det vil sige, at teknologien skal være kendt i Danmark. Samtidig skal meromkostningen ved at indføre teknologien stå i forhold til pågældende type bedrifts betalingsevne. Krav om anvendelse af BAT er ikke afhængig af den enkelte ansøgers økonomi eller af lokale miljøforhold.

Der stilles krav til anvendelse af BAT inden for områderne: management, foder, staldindretning og forbrug af vand og energi.

Vejledende BAT- standardkrav (ammoniak)

Indretning af stald

De eksisterende stalde er indrettet som toklimastald med delvis spaltegulv, som er det staldsystem med lavest mulige ammoniakemission til smågrise. Slagtesvinene går på drænet gulv med spalter (33/67)

Valg af fodertiltag

Alle dyr bliver fasefodret, med minimum to faser. Ved fasefodring anvendes forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets behov for næring. Fasefodring giver derfor mulighed for at foderet kan udnyttes optimalt. Det er derfor muligt at reducere indholdet af råprotein i foderet ved fasefodring. Det vurderes, at fasefodring vil medføre et stabilt lavere indhold af gram råprotein pr. foderenhed (FE).

I den oprindelige godkendelse var krav til indhold af råprotein og fosfor, som siden er overhalet af normerne, således normerne i dag ligger under det oprindelige vilkår. Samtidig var der i godkendelsen fra 2006 en forudsætning om, at foderforbruget var mindre end de nuværende normer. Disse vilkår er oprindeligt stillet for at begrænse ammoniak deponeringen på et naturområde i nærheden (vurdering i tilhørende VVM-redegørelse)

Fra ejeren har der været et ønske om, at ændre på fodervilkårene, så behovet for biologisk luftrensning bliver overflødig. Fremover må indholdet af næringsstoffer i foderet ikke overstige:

Dyr	Fodermængde, FE/dyr	Indhold af råprotein, g/FE	Indhold af fosfor, g/FE
Smågrise	1,93	163,4	5,2
Slagtesvin	2,70	146	4,7

Skanderborg Kommune vurderer, at så længe den samlede emission, og dermed deposition, ikke øges, dvs. forudsætningerne fra den oprindelige vurdering fastholdes, kan indhold af råprotein og fodermængde justeres til det ønskede.

Valg af teknologi til opbevaring af husdyrgødning

Ligeledes for at begrænse ammoniak emissionen, er der etableret fast overdækning på de to gyllebeholdere, hvilket var en forudsætning for vurderingerne af natur i tillæg til godkendelsen fra 2006 og i beregningerne i skema 92504 version 2. Fast overdækning vurderes at reducere ammoniakemissionen fra 2 til 1% i forhold til naturligt flydelag.

Opsummering vedr. valgte teknologier til opfyldelse af krav om BAT (Ammoniak)

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår er emissionsgrænsen beregnet til 7.019,07 kg N/år. Når kravene fra godkendelsen fra 2006 til ammoniak-emission, som er stillet for at begrænse deposition af kvælstof på sårbar natur, inddrages, beregnes emissionen til 6.688 kg N/år.

BAT-kravet er dermed overholdt. I forhold til at overholde BAT-kravet skal der være fast overdækning på 3.000 m³ gylletanken. Kravet til fosfor opfyldes med foderkorrektioner.

I den tidligere godkendelse var et krav om biologisk luftrensning. Udviklingen i fodring i svineproduktionen har gjort, at der kan opnås samme reduktion af ammoniak ved at reducerer indholdet af råprotein i foderet og fodermængden, og teltoverdækning på begge gyllebeholdere.

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Stald 1 (slagtesvin og smågrise)	SvSm01	110,83	89,85	20,98	18,93%	0,00	8,46	7,49	73,90
		110,83	89,85	20,98	18,93%	0,00	0,00	8,25	81,60
	SvSI04	4010,23	3851,92	158,31	3,95%	0,00	-190,74	173,35	3869,31
		4010,23	3851,92	158,31	3,95%	0,00	100,95	161,43	3589,53
Stald 2 (slagtesvin og smågrise)	SvSm01	221,68	179,71	41,97	18,93%	22,89	14,47	15,12	127,23
		221,68	179,71	41,97	18,93%	0,00	0,00	16,50	163,21
	SvSI04	2987,25	2869,33	117,93	3,95%	409,14	-128,32	132,43	2456,08
		2987,25	2869,33	117,93	3,95%	0,00	75,20	120,25	2673,87
Hestestald	Hest03	0,00	180,15	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	180,15
		0,00	180,15	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	180,15
Sum	Nudrift	7329,99	7170,96	339,19		432,03	-296,13	328,39	6706,67
	Ansøgt	7329,99	7170,96	339,19		0,00	176,15	306,43	6688,36

Figur **Fejl!** Ingen tekst med den anførte typografi i dokumentet. -1 Oversigt over anvendte effekt af valgte tiltag. Klip fra ansøgnings skema 92504, version 6

Det vurderes, at den fremtidige drift lever op til kravet om BAT vedr. ammoniakemission med ovenstående tiltag.

BAT-kravet er over-opfyldt, fordi der i tillæg til godkendelsen fra 2006 indgår en række vilkår, som skal sikre, at N-deposition på nærliggende natur ikke øges, i forhold til den oprindelige drift på ejendommen. Da emissionen ikke øges, vil depositionen på naturområderne heller ikke øges.

Vejledende BAT – standardkrav (fosfor)

Samlet tilladelige emissionsgrænse begrundet i BAT

BAT	kgP/DE	DE	Kg P ialt
Smågrise	29,2	39,25	1.146,10
Slagtesvin	22,3	415,24	9.259,85
I alt		454,49	10.405,95

Af beregningerne i forbindelse med revurderingen fremgår, at der produceres 10.392,72 kg P i gødningen fra svineproduktionen pr. år. BAT-kravet er dermed opfyldt.

Valg af teknologi til opfyldelse af BAT – krav (fosfor)

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere fosfor-indholdet i husdyrgødningen omfatter fodringsteknikker (fasefodring, fytasetilsætning, sammensætning af foderet) der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor.

Foderet indeholder maksimalt 4,7 g fosfor/FE i foder til slagtesvinene.

Foder

Emissionsgrænsen nås ved fasefodring, tilsætning af fytase til foderet og foderets sammensætning. Ved fasefodring anvendes forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets aktuelle behov for næringsstoffer. På denne måde øges fodringseffektiviteten og fosforindholdet i gødningen reduceres. Der er stillet vilkår til mængde og indhold af fosfor i foderet for at sikre, at BAT til fodring opfyldes.

Det vurderes, at den fremtidige produktion, lever op til kravet om BAT vedr. fosfor.

BAT- krav Energibesparende foranstaltninger

Energiforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af forurening.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug. Ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppig eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

På Nissumgård anvendes følgende tiltag for at begrænse energiforbruget

Lys:

- Lyset slukkes når staldene forlades.
- Der anvendes lysstofrør i alle stalde.
- Udendørs belysning er censorstyret.

Ventilation:

- Ventilationsanlægget vil blive rengjort hver gang staldafsnittene vaskes inden et nyt hold grise sættes ind. Ved rengøring fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.
- Ventilationen vil blive styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Temperatur- og luftfugtighedsfølere vil blive kontrolleret hver 8 uge.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlægget, som sikre at det kører optimalt.

Der er p.t. ikke planer om at udskifte ventilationsanlægget i de eksisterende stalde. Vil der blive behov for det, vil der blive valgt et strømbesparende system, såfremt det er foreneligt med ventilationsbehovet i staldene.

Hvis der kommer lugt- og ammoniak reducerende teknologier, som bruger mindre strøm end det biologiske luftrensingsanlæg med samme effekt eller bedre, vil det blive undersøgt, om det er rentabelt at skifte.

Udfodring:

- Dimensioneringen er korrekt.
- Anlægget efterses og vedligeholdes jævnligt

Transport:

- Udbringningsarealerne ligger tæt på ejendommen, hvilket nedsætter transporttiden og brændstofforbruget.
- Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Varme:

- Smågrisestalden er etableret med gulvvarme under overdækningen.
- Temperaturen i stalden har stor indflydelse på energiforbruget til opvarmning. Ved reduktion af starttemperaturen i en traditionel klimastald til smågrise kan energiforbruget reduceres med op til 50 % ved at sænke temperaturen fra 32 til 26° C, Temperaturen i smågrisestalden søges holdt på 26 grader.
- Der er god isolering af transmissionsledninger til varmt vand.

Det vurderes at produktionen på baggrund af ovenstående tiltag lever op til kravet om BAT i forhold til energi forbrug.

BAT-krav vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. vandforbrug.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som

muligt. I fjerkræstalde er det også vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.

- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug
- detektering og reparation af lækager.

Der anvendes følgende tiltag på Nissumgård med henblik på vandbesparelse:

Vask af stalde

- Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere.
- Der anvendes endvidere vandbesparende dyser.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere samt vandbesparende dyser reducerer vandforbruget ved vask.

Vanding af dyr

- Vandventiler er under udskiftning således de integreres i fordertruget (=ingen vandspild)

Vandrør og slanger i stalde

- Der er etableret stophaner på alle vandslanger.
- Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør og små reparationer udføres med det samme.

Registrering af vandforbrug

- Vandforbruget opgøres mindst en gang om året i forbindelse med årsregnskabet, ud fra vandmåler på anlægget.

Det vurderes, at den ansøgte husdyrproduktion med de ovenfor beskrevne tiltag lever op til kravene vedr. BAT i BREF-dokumentet for forhold til vandforbrug.

Management på husdyrbruget

Management på ejendommen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres. Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management.

I henhold til EU's BREF notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificerer og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser. Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt

- Planlægge gødning af markerne korrekt.

På Nissumgård anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Alle ansatte introduceres grundigt til nye arbejdsopgaver.
- De ansatte deltager i lovpligtige efteruddannelseskurser.

- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Der er separat vandmåler til produktionsanlægget
- Månedlig opgørelse fra energiselskabet.
- Der udarbejdes effektivitetsrapporter over forbruget af foder
- Foderplaner revideres 1-2 gange om året med foderkonsulent for at sikre optimal foderudnyttelse.

- Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Der foretages rengøring af staldafsnit og ventilationsanlæg efter hvert hold grise.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.
- Gyllebeholderen følger reglerne for kontrol minimum hvert 5/10. år.

- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Aftale med firma om rottebekæmpelse på ejendommen.

Udviklingen inden for gyllevogne har gjort, at vilkår 8 suppleres med et alternativ til den befæstede læsseplads.

Senest februar 2021 er der indført Miljøledelse på ejendommen jf. § 46 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Natur2000

Nærmeste Natura2000-område er ”Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen”. Der er omtrent 10 km til afgrænsningen af området og lidt længere til nærmeste kategori 1 natur område.

Dette område ligger så langt væk fra ejendommen, at Skanderborg Kommune på den baggrund vurderer, at produktionen ikke vil påvirke området direkte.

Nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev ca. 1,7 km nord-nord-øst for stalden. Det er et overdrev mellem Bjergvej og Møtoftvej, som er omfattet af betegnelsen kategori 2 natur, fordi det er et forholdsvis stort overdrev, og overdrev som naturtype er følsomme overfor øget tilførsel af kvælstof.

Total-depositionen på overdrevet er beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Dette er så lavt, at depositionen vurderes ikke at ville påvirke overdrevet væsentligt.

Samlet vurdering

BAT-kravene er i forhold til både ammoniak-emission og fosfor er præciseret siden den seneste godkendelse i 2006. På denne baggrund er krav til fosfor i foderet justeret. Derudover er der krav til en teltoverdækning.

Overordnet må ammoniakemissionen ikke stige fra anlægget, for at sikre at depositionen af kvælstof på sårbar natur ikke øges, hvorfor der også er krav til endnu en teltoverdækning samt krav til råprotein i foder både til smågrise og slagtesvin. Kravene til råprotein i foder og fodermængde er skærpet således det tidligere vilkår om biologisk luftrensning er blevet overflødig.

På den baggrund vurderer Skanderborg Kommune, at alle punkter under BAT overholdes og ingen naturområder påvirkes væsentligt af produktionen.

Med venlig hilsen
Irene Paulsen
Miljømedarbejder

Bilag 1 Vilkår

1. Generelt

- Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.
- Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen og tillæg, dog med de eventuelle ændringer, der fremgår af vilkårene.
- Godkendelsen omfatter en årlig produktion af maksimalt 15.550 smågrise fra 7 til 20 kg og 15.336 slagtesvin fra 20-105 kg, svarende til 463,18 DE efter den nugældende beregningsmetode. (jf. beregning i skema 92504, maj 2018))
- Vægten og sammensætningen af dyrene kan efter aftale med kommunen variere i mindre grad indenfor de tilladte dyreenheder.

2. Vilkår i relation til Husdyrgødningsbekendtgørelsen

- ~~Indretning og drift af stalde og opbevaringsanlæg for husdyrgødning samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med reglerne i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse og vilkårene i denne godkendelse. Gældende lov stilles ikke som vilkår.~~

Husdyrgødning

- Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning skal have en samlet kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringning kan ske i overensstemmelse med reglerne i kapitel 10 i bekendtgørelsen; dog skal opbevaringskapaciteten være mindst 9 måneder for gyllen.

Bortfaldet som følge af lovændring 28. feb, 2017

~~Der skal til stadighed være rådighed over tilstrækkeligt udspretningsareal for husdyrgødningen, både for gødning fra ejendommen og gødning tilført via evt. gylleaftaler, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om harmoniregler. Plantedirektoratet er fremover tilsynsmyndighed for harmonireglerne.~~

3. Skadedyr

- Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium (tlf. 45878055)
- Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter eller andre skadedyr.

4. Støj

- Svinebrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i skel til nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige:

Dag

Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	ref.tid 8 timer
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	ref.tid 7 timer
Lørdag	kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	ref.tid 4 timer
Søn- og helligedage	kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	ref.tid 8 timer
Aften			
Alle dage	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	ref.tid 1 timer
Nat			
Alle dage	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)	ref.tid ½ timer

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. (gl.) Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 m højde over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne. Lavfrekvent støj fra landbruget må ikke overskride følgende værdier målt indendørs i omliggende beboelser, idet støjgrænserne gælder over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst:

Anvendelse		A-vægtet lydrykniveau (10-160 Hz) dB
Beboelses rum	Aften/nat (kl. 18-07)	20
	Dag (kl. 07-18)	25
Virksomheder		35

5. Luft

- Svinebrugets drift skal indrettes således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støvgener for omkringliggende nabobeboelser.

Stalde

- Den produktionsbygning, der etableret i forbindelse med seneste godkendelse, skal være forsynet med afkast, der går mindst 1 meter over kip.
- Der skal jævnligt gøres rent i staldene.
- Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgenerne.
- Ventilationsfirmaets instruktioner for vedligeholdelse af ventilationsanlæggene skal følges. Ventilationsanlæggene skal rengøres jævnligt og justeres efter behov.
- Der skal mindst 1 gang årligt foretages eftersyn og eventuel justering af ventilationsanlæggene.

Gylle

- ~~Udbringning af gylle må ikke give anledning til unødige gener. Arealer er udtaget godkendelsen.~~

Halmfyre

- Halmfyret må ikke give anledning til væsentlige røg-, lugt- eller støvgener. Der må kun anvendes rent og tørt halm i halmfyret.

Ammoniakfordampning

- Depositionen af kvælstof på enge og moser langs Ringkloster Å vest for Nissumgård må ikke øges i forhold til den nuværende produktion. Erstattet af vilkår 12, som fastholder ammoniak depositionen.
- I Amtets VVM redegørelse er det vurderet at dette kan opnås ved at nedsætte indholdet af råprotein i foderet, fast overdækning på gylletanke samt biologisk luftrensning på afgangsluften fra den nye slagtesvinestald. Se vilkår 11. Erstattet af vilkår 12.

6. Affald

- Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
- Affald skal registreres jf. affaldsbekendtgørelsens § 18 samt sorteres, genanvendes, transporteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Skanderborg Kommune, for tiden Reno Syds Regulativ for Erhvervsaffald.
- Dokumentation for afleveret affald skal opbevares på virksomheden og skal fremvises, når tilsynsmyndigheden forlanger dette.
- Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen, hverken i det fri eller i halmfyret.

Døde dyr

- Døde dyr og andet animalsk affald må ikke nedgraves eller opbevares sammen med gødning, men skal bortskaffes til en godkendt destruktionsvirksomhed. I tidsrummet indtil afhentning skal døde dyr opbevares i lukket container således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr, og på en måde så der ikke opstår uhygiejniske forhold. Større døde dyr skal afhentes hurtigst muligt og senest efter 2 dage, mindre dyr dog senest efter 1 uge. Erstatte af lovgivning; Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af produktionsdyr. Opbevaring af døde dyr skal ske på en sådan måde, at det ikke skæmmes omgivelserne, og så oplaget ikke kan ses fra offentlig vej eller fra den private fælles vej.

Halmaske

- Asken skal anvendes til jordbrugsformål på egne arealer.
- Opbevaring af aske må ikke give anledning til væsentlige gener, risiko for grundvandsforurening eller ukontrollabel spredning af aske pga. vindforhold. Asken skal opbevares på en sådan måde, at der ved tøbrud og regnskyl ikke er fare for afstrømning til søer, vandløb eller dræn.
- Der må ikke ske ophobning af aske fra halmfyret. Asken fra halmfyret skal udbringes mindst 1 gang om året.

- Hvis halmasken ikke spredes i marken inden 14 dage, skal aske opbevares på en fast plads med afløb til opsamlingsbeholder eller i markstak efter følgende retningslinier:
 - Stakken skal placeres på en bund af et ca. 20 cm tykt lag rent halm,
 - Stakken må ikke placeres det samme sted før efter 5 år,
 - Stakken skal være overdækket med plastik eller et andet for regnvand vanskeligt gennemtrængeligt materiale.
 - Stakken skal opfylde afstandskravene i § 6 i husdyrgødnings-bekendtgørelsen.

7. Farligt affald

- Farligt affald fra landbruget (f.eks. spildolie, oliefiltre, akkumulatorer og kemikalier) skal opsamles og sorteres i tætte, egnede emballager og opbevares på en af følgende måder:
 - Indendørs oplag, på tæt betongulv og uden mulighed for afledning til udendørs arealer eller afløb, der leder til kloak eller dræn.
 - Udendørs oplag på en overdækket oplagsplads. Oplagspladsen skal have et uigennemtrængeligt underlag med tæt kantafrænsning, der sikrer mulighed for opsamling af eventuel spild eller lækage. Det kantafrænsede område skal kunne rumme et volumen svarende til indholdet af de største beholder på pladsen, dog mindst 200 L.
 - Der må ikke ske ophobning af farligt affald på ejendommen. Der må maksimalt opbevares 1000 L spildolie på ejendommen.
 - Farligt affald, herunder spildolie, skal bortskaffes i henhold til Regulativet for Erhvervsaffald for Reno Syd I/S, og må ikke genanvendes i bedriften.
 - Farligt affald fra ejendommen skal anmeldes til Skanderborg Kommune herunder mængden og typen af farligt affald. Endvidere skal farligt affald transporteres i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler herom.

8. Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

Gylle

- I forbindelse med påfyldning af gyllevognen må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn. Påfyldning af gylle skal ske på en egnet læsseplads.
- Der skal etableres en betonbelagt læsseplads ved gyllebeholderen i forbindelse med opførelse af den nye staldbygning og den nye gyllebeholder. Fra pladsen skal der være afløb til en opsamlingsbeholder, således at spild under påfyldning af gyllevognen vil blive opsamlet. Indholdet fra opsamlingsbeholderen skal ledes til gyllebeholderen.
- Alternativt skal gyllevognen være udstyret med sugetårn og returløb (nyt)

Vask af sprøjteudstyr, maskiner og grisevogn

- ~~Vask af sprøjteudstyr både indvendigt og udvendigt skal foregå med medbragt rent vand, mens marksprøjten står på marken, og vaskevandet skal udsprede på marken. Alternativt kan udvendig vask af marksprøjten foregå på det befæstet areal ved gyllebeholderne, der har afløb til en opsamlingsbeholder, så vaskevandet opsamles og ledes til gyllebeholder. Erstattet af nyere, generel lovgivning.~~
- ~~Også vask af øvrige markredskaber og vogne samt grisevognen skal foregå på læssepladsen ved gyllebeholderene, så evt. gødningsstoffer opsamles. Erstattet af nyere, generel lovgivning.~~

Udleveringsrampen

- Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til en opsamlingsbeholder eller gyllekanalerne. Indholdet af opsamlingsbeholderen skal ledes til gyllebeholderen.

Valletank

- Det skal til enhver tid sikres, at der ikke kan ske spild af valle på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
- I forbindelse med opførelse af valletanken skal valletanken placeres på en plads med afløb til opsamlingsbeholder eller gyllekanalerne, så eventuelt spild opsamles og ledes til gyllebeholderen, og der skal monteres en hensigtsmæssig overfyldningsalarm ved valletankens påfyldningssted.

Bortfaldet jf. ny lov pr. 28. feb. 2017

Kvælstof

~~Det samlede overskud på bedriften må ikke overstige det nuværende overskud på 10.000 kg N pr. år, inklusive ikke-udnyttelige del af husdyrgødning afsat til gylleaftaler.~~

Fosfor (Ny)

~~Det samlede overskud på bedriftens ejede og forpantede arealer må ikke overstige 0 kg P pr. år.~~

Generelt: (Ny)

~~Der skal holdes en 15 m. bred dyrkningsfri bræmme omkring vandhul umiddelbart nord for den nye stald.~~

10. Spildevand

- Sanitært spildevand fra beboelser og mandskabsrum skal ledes til særskilt anlæg for husspildevand eller tilsluttes offentlig kloaksystem.
- Spildevand fra vask af stalde kan indeholde rester af foder og gødning. Vandet betragtes som flydende husdyrgødning, og skal tilledes gyllebeholder.

11. Bekæmpelsesmidler

Opbevaring

- Bekæmpelsesmidler skal opbevares i aflåst, frost frit giftrum, med betongulv og uden mulighed for afledning til kloak. Der må ikke opbevares foderstoffer, lægemidler eller levnedsmidler samme sted.

Påfyldning

- Påfyldning af marksprøjten med sprøjtemidler skal foregå på læssepladsen ved gyllebeholderne med afløb til en opsamlingsbeholder eller i marken, dog således, at det ikke sker i nærheden af dræn.
- Der må ikke tages vand direkte fra en boring til påfyldning af marksprøjten. Der skal anvendes en særskilt mellembeholder, så tilbagesug til vandforsyningen forhindres. Tappehanen eller vandslangen skal være fjernet eller hævet over vandoverfladen, inden vandet iblandes sprøjtemiddel.

12. Reduktion af emission (nyt)

Kvælstof (vilkår stillet for at opfylde krav til total ammoniakemission)

- Smågris: 163,4 g råprotein/FE og 1,93 FE/kg tilvækst

$$0,26 \text{ kg N ab dyr pr smågris} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0304 \text{ kg N pr kg tilvækst}))$$
- Slagtesvin: 146,0 g råprotein/FE og 2,70 FE/kg tilvækst

$$2,85 \text{ Kg N ab dyr pr slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}))$$

Fosfor

- Slagtesvin, 4,7 g P/FE og 2,70 FE/kg tilvækst

$$0,61 \text{ kg P ab dyr pr slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$$
- Begge gyllebeholderne har fast overdækning (af hensyn til BAT er der krav til overdækning til den ene beholder, og af hensyn til total ammoniakemission skal begge gyllebeholdere have fast overdækning).
- ~~Biologisk luftvasker i stald 2 i drift hele året. Max tryktab på 45 Pa og ledningsevne på 15 mS/cm. Automatisk logger skal være tilkoblet.~~

13. Forebyggelse af større uheld

Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.

Ved uheld ringes til alarmcentralen på tlf. 112.

Derudover skal der straks gives besked til Skanderborg Kommune, Natur og Miljø

14. Egenkontrol

- For at kontrollere at vilkårene i godkendelsen overholdes, skal der føres egenkontrol.

Der skal hvert år føres journal med nedenstående oplysninger:

1. Dokumentation for produktionens størrelse jf. vilkår nr. 1.
 - a. Opgørelse over antal producerede slagtesvin med afgangsvægt. Dokumentationen kan f.eks. bestå af slagteriefregninger og den pågældende del af gødningsregnskabet.
 - b. Opgørelse over antal producerede smågris og hvilken indgangsvægt disse har haft. Dokumentation kan f.eks. bestå af Produktionskontrol og købsfaktura

2. Eftersyn og justering af ventilationsanlæg jf. vilkår nr. 5
3. Kvælstof- og Fosforregnskab jf. vilkår nr. 12., herunder
 - a. Dokumentation for at der anvendes fosfor i foderet
 - b. Dokumentation for indhold af råprotein i foderet.
 - c. Dokumentation for foderforbrug
4. Bortskaffelse af affald jf. vilkår nr. 6. Dokumentationen kan f.eks. bestå i en samlet opgørelse over typer, mængder, transportørfirma og modtagefirma eller af stamkort fra affaldsregistreringen for affald.
5. Hvor halmasken placeres i markstak jf. vilkår nr. 6. Placeringen af markstakken skal anføres på et kort, som skal opbevares i mindst 5 år.
6. ~~Hvilke tiltag der er foretaget, og hvilke muligheder der er for tiltag, for at indføre den bedste tilgængelige teknik, herunder en opgørelse over forbruget pr. år af foder, energi og vand opdelt i de typer, der er nævnt i tabellen i afsnit 2.3 i den eksisterende miljøgodkendelse jf. vilkår nr. 11.~~ Erstattes af miljøledes, når det indføres på ejendommen senest februar 2021, jf. gældende lovgivning.
7. Reparationer af gyllebeholdere samt dato for udførelsen ~~jf. vilkår nr. 13~~, skal fremgå af logbog.
8. ~~Uheld, der har medført forurening af jord, grundvand eller vandløb jf. vilkår nr. 13.~~ Er dækket af vilkår 13.
9. ~~Landbruget skal mindst en gang om året undersøge muligheden for at indføre den bedste tilgængelige teknologi i form af nye metoder, ændrede råvarer eller renseprocesser, der bl.a. kan mindske affaldsfrembringelsen, energi- og vandforbruget, og emissionen. En redegørelse for disse overvejelser skal indsendes til Skanderborg Kommune på forlangende. Erstattes af lovpligtig miljøledelse, som skal indføres senest februar 2021.~~

Journalen skal udarbejdes hvert år **senest den 1. marts**, og den skal på forlangende sendes til eller forevises for Skanderborg Kommune.

Landbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende i henhold til begrundet mistanke, dog højst én gang om året, overfor tilsynsmyndigheden dokumentere, at vilkårene om støjgrænser i nr. 4 ikke overskrides, når virksomheden er i fuld, normal drift. Dokumentationen skal kun omfatte de støjgrænser, der er relevante, ifølge tilsynsmyndighedens vurdering af den konkrete sag.

Dokumentationen skal ske i form af:

- beregninger af støjniveauet efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, der er beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, *eller*
- måling af støjniveauet, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 eller beskrevet i Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997.

Beregning eller måling skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "Miljømålinger - ekstern støj".

Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra Støjvejled-
ningen nr. 5/1984 eller Orientering nr. 9/1997
Landbruget afholder selv omkostningerne til målingerne.

